

Vastaus valtuustoaloitteeseen kunnan ja järjestöjen välinen yhteistyö ohjaus valmisteluun

Kunnanhallitus 14.02.2022 § 40

Valmistelija vs. hallintojohtaja Riku Rekonen

Valtuutettu Maikki Hämäläinen -Ylikahri jätti 11 valtuutetun tai varavaltuutetun ja keskustan valtuustoryhmän valmisteleman aloitteen:

Kunnan ja järjestöjen välinen yhteistyö

Kunnanvaltuusto lähetti valtuustoaloitteen kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 14 luvun 1 §:n kunnanhallitus on toimivaltainen päättämään asiasta.

Lisätietoja vs. hallintojohtaja Riku Rekonen 050 3839 076.

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää ohjata valtuustoaloitteen sivistyksen palvelualueelle valmisteltavaksi.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.
Otteet	sivistysjohtaja, vs. yhteisöpalvelupäällikkö

Sivistyslautakunta 15.12.2022 § 122
161/00.04.02/2022

Sosiaali- ja terveystalouden tuottaminen poistui kunnilta mutta vastuu ennaltaehkäisevän terveyden ja hyvinvoinnin turvaamisesta kuntatasolle jäi. Tämä edellyttää uudenlaisten toimintatapojen synnyttämistä kunnan toimintaan ja nimenomaan uudenlaisten yhteistyömuotojen luomista haasteeseen vastaamiseksi.

Tarkastelun kohteeksi nousee hyvinvointitalouden käsite eli ne toimet joiden kautta investoidaan hyvinvointiin, missä kaikki pidetään mukana ja kaikkien hyvinvointiin panostetaan yksilölliset tarpeet riittävästi huomioiden. Tässä yhteydessä nousee järjestöjen kesken tehtävä yhteistyö keskiöön. Merkitys nousee erityisesti nyt, kun sosiaali- ja terveystaloudet ovat siirtyneet kunnan palvelualueelta hyvinvointialueelle: järjestöjen ja kunnan välinen yhteistyö on koordinoitava uudella tavalla, on voitava luoda puitteet strategisestikin tärkeälle yhteisöllisyyden voimalle, minkä tarkoituksena on tukea ihmisiä arjessa oman hyvinvointinsa ja terveytensä ylläpitämiseen.

Valtuustoaloitteen kautta Keskustan valtuustoryhmä esittää, että kunnassa määritellään järjestöyhteistyön koordinaatio ja yhteistyötä tukevien rakenteiden suunnittelu ja toteuttaminen.

Lempäälässä 25.1.2022 Maikki Hämäläinen-Ylikahri,
Österberg Pauliina, Lipsanen Tuomo, Kosola Satu, Havukainen Heikki,
Kärki Mikko, Hytönen Erkki, Tappura Mikko, Kalliomäki Johanna,
Lehikoinen Hannele, Kuisma Tapio ja Perälä Antti.

Vastaus valtuustoaloitteeseen Kunnan ja järjestöjen välisestä yhteistyöstä

Lempäälän kunnan hallintosäännön mukaan Osallisuusjaosto vastaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpiteiden koordinoinnista.

Osallisuusjaosto

1. edistää osallisuutta ja yhteisöllisyyttä kunnassa
2. kehittää kuntatasoista osallisuus- ja lähidemokratiamallia ja osallistuvaa budjetointia
3. vastaa hyvinvointisuunnitelman valmistelusta, seurannasta ja raportoinnista
4. valmistelee kunnan järjestö- ja yhdistysyhteistyön periaatteet
5. päättää kunnan ja järjestöjen/kolmannen sektorin ”Kyllä”-sopimuksista
6. toimii ehkäisevästä päihdetyöstä vastaavana toimielimenä

Vuoden 2023 alusta tehtävät siirtyvät yhteisölautakunnalle.

Järjestöillä, yhdistyksillä ja yhteisöillä on keskeinen rooli lempääläisten hyvinvoinnin, yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistämässä. Erilaisten yhteistyörakenteiden merkitys korostuu erityisesti kunnan tehtävien ja roolien muuttuessa vuoden 2023 alusta yhteisölautakunnan toiminnan käynnistymisen myötä.

Yhteisöaktivaattori

Lempäälän kunnassa toimii yhteisöaktivaattori, jonka tehtävänä on koordinoida, suunnitella, kehittää ja toteuttaa kunnan ja kolmannen sektorin toimijoiden välistä yhteistyötä. Syksyllä 2022 Lempäälässä on koottu ja luotu kunnan ja järjestöjen yhteistyötä tukevia rakenteita. Kehittämistyön myötä Lempäälän kunnalle on valmistunut järjestöyhteistyön ohje vuodelle 2023.

Järjestöyhteistyön ohje

Järjestöyhteistyön ohjeen on tarkoitus edistää yhdistysten, seurojen ja kunnan välistä yhteistyötä. Se tuo kootusti esille kunnan ja järjestöjen välisen yhteistoiminnan periaatteita. Ohjeen tarkoituksena on helpottaa järjestöjen osallistumista kunnan palvelujen kehittämiseen, oman toimintansa laajentamiseen ja näkyväksi tekemiseen sekä järjestöjen keskinäisen yhteistyön vahvistamiseen. Järjestöyhteistyön ohjeessa esitellään ajantasaiset tiedot kunnan ja järjestöjen yhteistyön muodoista ja rakenteista, kumppanuustoiminnasta, avustuksista, järjestöille tarjottavista toimitiloista, järjestöjen osallistumisesta hyvinvoinnin edistämistyöhön ja tiedon jakamisen kanavista. Lisäksi ohjeesta löytyvät järjestöyhteistyön kannalta keskeiset yhteystiedot.

Valmistunut järjestöyhteistyön ohje perustuu kunnan eri hallinnonalojen, kuntalaisten ja muiden toimijoiden yhteistyöhön. Suunnitelman valmistelussa hyödynnettiin järjestötoimijoiden kuulemistilaisuutta 1.9.2022. Nuorisovaltuuston, seniori- ja vammaisneuvoston jäsenet kutsuttiin kommentoimaan ohjetta ohjeen suunnittelupalaveriin 23.8.2022.

Osallisuusjaoston lähetekeskustelu käytiin ohjeesta 25.8.2022. Tilaisuuksissa kerättyjen kommenttien pohjalta ohjetta on tarkennettu yhdessä kunnan eri yksiköiden kanssa. Osallisuusjaosto hyväksyi esitetyn järjestöyhteistyöohjeen 27.9.2022.

Lempäälän kuntastrategia

Lempäälän kuntastrategian yksi painopisteistä on yhdessä tekeminen ja yhteisöllisyys. Osallisuuden edistäminen on myös yksi Lempäälän kunnan hyvinvointisuunnitelman teemoista vuosille 2022-2024. Hyvinvoinnin edistämisen yhteistyörakenne on päivitetty Lempäälässä ja hyväksytty kunnanvaltuustossa osana Laajaa hyvinvointikertomusta 2017-2020 ja -suunnitelmaa 2022-2024. Hyvinvoinnin edistämisen rakenteessa ovat aloittaneet toimintansa ikäryhmittäiset kumppanuustiimit, joissa jäsenenä on kunnan työntekijöitä sekä vaikuttamistoimielinten edustajia. Lisäksi syksyn aikana on luotu malli Lempäälän perustettavasti järjestöfoorumista, joka aloittaa toimintansa vuonna 2023. Kumppanuustiimit sekä järjestöfoorumi mahdollistavat järjestöjen osallistumisen entistä tiiviimmin asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseen sekä hyvinvointikertomustyöhön.

Järjestöfoorumi sekä yhdistys- ja seurayhteistyö

Järjestöfoorumin tavoitteena on edistää kunnan sekä paikallisten yhdistystoimijoiden keskinäistä vuoropuhelua sekä tiedonvaihtoa ajankohtaisista järjestökenttää sekä kuntaa koskevista aiheista. Järjestöfoorumi hyödynnetään järjestökentän yhtenäisen mielipiteen muodostamisessa ja huomioon ottamisessa kunnassa valmisteltavissa asioissa.

Järjestöfoorumi on suunnattu Lempäälässä toimiville tai toimintaa suunnitteleville järjestöille (yhdistykset, seurat, yhteisöt, rekisteröityneet ja rekisteröitymättömät) sekä kunnan työntekijöille. Järjestöfoorumin pääasiallinen toimintamuoto on järjestöille avoimet keskustelutilaisuudet. Foorumi mahdollistaa yhdistysten sekä kunnan työntekijöiden kohtaamiset ja se synnyttää toivottavasti myös uusia yhteistyön muotoja toimijoiden välille.

Järjestöfoorumissa valitaan järjestöneuvottelukunta, joka tuo järjestökentän näkökulmaa esille Lempäälän kunnan sidosryhmissä. Neuvottelukuntaan järjestöjen edustajat valitaan järjestöaloittain toimimaan 2 vuoden toimintakaudelle. Kunnan asioita valmistelevat työntekijät voivat kysyä järjestöneuvottelukunnalta mielipidettä valmisteltaviin asioihin. Järjestöneuvottelukunta osallistuu järjestöfoorumien sisällön suunnitteluun kunnan yhteisöaktivaattorin kanssa.

Hyvinvoinnin edistämässä merkittävä rooli on sosiaali- ja terveysjärjestöjen lisäksi myös kulttuurijärjestöillä ja urheiluseuroilla. Kulttuurijärjestöjen ja kunnan välistä yhteistyötä koordinoidaan kulttuuripalvelujen koollekutsumassa Lempäälän kulttuuritoimijoiden kulttuurin pyöreässä pöydässä. Pyöreän pöydässä kulttuuritoimijat vaihtavat keskenään ajankohtaista tietoa kulttuuritapahtumista ja –asioista sekä suunnittelevat yhteistä toimintaa 2-4 kertaa vuodessa. rheiluseuroille ja kunnan liikuntapalveluille on määrä perustaa vastaava eskustelufoorumi vuonna 2023.

Lisätietoja: Sivistysjohtaja Nina Lehtinen, p. 050 383 9789

Päätösehdotus	Sivistyslautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.
Päätös	Sivistyslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.
Tiedoksi	kunnanhallitus ja kunnvaltuusto